

Szabadulás a rabságból

Hajnál van, ébren fekszem az ágyban. Odakint neszezés, alighanem esik. Végtelen lassúsággal világosodik. A csendes, hajnali esőt hallgatva éppen magamban töprengek. Előfordul néha. Töprengésem tárgya a bukás, melyben hamarosan részem lesz. Most végre tisztán látok.

Már most, a történet elején el kell mondjam, hogy bukásom saját akaratomból fog bekövetkezni, szándékomon kívül ez ugyanis semmiképpen sem történhetne meg velem. A történet elején még azt is el kell mondanom, hogy néha melankolikus állapotba kerülök. Most is ez a helyzet. Ilyenkor elgondolkodom az életemen, a véletlenek szerepén és az isteni elrendelésen, egyszóval mindazon az ezerszer körüljárt kérdésen, ami az emberek többségét is foglalkoztatja. Természetesen időfecsérlő ostobaság ilyesmin gondolkodni, most azonban, rabságom végén és szabadságom elején megengedem magamnak e luxust. Most például épp Zsófia gondolok és arra, hogy mi lett volna, ha máshogy döntök vele kapcsolatban. Vagy mi lett volna, ha szerencsésebb esetben előbb találkozunk. Nem érdekel a válasz. Nincs válasz.

Az eső most mintha rákezdené. Kopog a leveleken. Kedves zaj ez füleimnek, és mivel feltehetőleg utoljára hallom, kicsit hallgatom még. Közben pár dolgot azért tisztáznom kell, hogy minden érthető legyen.

Képzeljünk el egy szép parkot, benne elszórtan néhány emeletes épületek. Színesek, modernek, dizájnosak, jópofák. Nem merőlegesek. A fák között és a kanyargós ösvényeken jól táplált, jól öltözött és kipihent fiatalok sétálnak, kezükben mobillal. Arcukon az anyagi túlkompenzáltság ostobasága. Én is itt sétálgatok ebédszünetben, általában egyedül. Nyakamban belépőkártya, rikító színű szalagja jól fest fehér ingemen. Kezemben mobil. Nyomogatom. Néha mellém szegődik egy-egy ismerős kolléga. Leülünk egy padra és csak élvezzük a tavaszi napsütést. A fák között, a bokrokon túl idelátszik a cég jellegzetes, ferde épülete. Abban az épületben vagyok rab.

A magyar társadalom hasznos kisebbségének tagjaként ugyanis egy multinacionális cégnél dolgozom. Fő profilunk természetesen a szoftverfejlesztés. Mivel nincs időm félreértésekre, mindenképp le kell szögezmem, hogy azért a „hasznos” és a „kisebbség” szavakat használom, mert ez a néhány százalékos ember teremti meg az adók és járulékok nagy részét, melyet aztán az állam nyugdíj és egészségügyi kiadások formájában a többség kordában tartására használ. Avagy ellop. Ez pusztán számviteli tény. Egyébként tudom, sokszor elismételt, bornírt és unalmas gondolatok ezek, de hát a valóság is az. És amúgy sincs ezzel a módszerrel semmi baj, hiszen a padon üldögélve néha elgondolkodom, hogy a cég, ahol dolgozom, tulajdonképpen ugyanolyan gátlástalan hatalomtechnikai manipulációkkal operál napi működése során, mint a mindenkori kormány. És természetesen jómagam is hasonló módszereket igyekszem alkalmazni a csoportban.

Tudniillik én, a rab, egy hat főből álló csoport vezetője vagyok. Öt fiú tartozik alá. Arcukat nem tudom megkülönböztetni egymástól, pedig sokat segítene, mert néha a nevüket is elfelejtem. Sanyi, Peti, Laci. Ilyesmi. A napi egy meetinget és a kiadós ebédet leszámítva a gép előtt görnyedve pötyögnek a billentyűzeten, kattintgatnak az egérrel. A parkba ritkán merészkednek ki, ha mégis megteszik, vaksin és elveszetten botorkálnak a ragyogó napsütésben. Maximum nyolc óra benntartózkodás után lelépnek. Életük alig tartalmasabb, mint egy tengerimalacé. Hogy a napi több megbeszélés ellenére is valamennyire felügyelni tudjam őket, úgy osztottam be az ülésrendet, hogy az irodában tartózkodásom alkalmával mindegyikük gépére rálássak. Olykor megfigyelem némelyiket. Facebookoznak, nézik a híreket, rendelnek valamit a neten, aztán beírnak pár sor kódot, majd csúnyácska barátnőikkel beszélgetnek. Pénzüket a pesti albérleten kívül pizzára és számítástechnikai hülyeségekre költik. Megtehetik, hiszen fizetésük a fővárosi átlagfizetés kétszerese. Néha kedvem támad felrázni őket passzív vegetálásukból. Például összehívok egy meetinget. Ilyenkor színes papírokat

ragasztok a táblára, ettől valamennyire izgalomba jönnek. Máskor a hatékonyabb megoldást választom, és bújtatott teljesítményértékelési játékokkal szítok köztük ellenségeskedést. Az egyetlen, amivel a színes papírokon és persze a pénzen kívül motiválni lehet őket, az egymás iránti gyűlölet. Persze azért a csoportvezetésnek nevezett kicsinyes manipuláció mellett részt veszek a szoftverfejlesztésben is, de fő feladatam a HR-osztály szerint a csoport működésének szervezése és a kommunikáció kezelése más csoportok felé. Röhög्नөm kell, ha arra gondolok, hogy bárhol is én felelhetek a szervezésért és a kommunikációért. Nem is tudom, hogy történhetett. Vakok között félszemű? Egy szép napon kineveztek. Ez két éve volt, ha jól emlékszem.

Mint mondtam, termékünk szoftver. Szoftvercsomag. A rabság az évek alatt igencsak eltompít, így a termék nevét sokszor tudatosan kell emlékezetembe idéznem, mert ezt is gyakran elfelejtem, ez pedig meetingek vagy üzleti utak esetén kellemetlen lehet. Azt is érdemes leszögezni, hogy az összes többi multinacionális céghez hasonlóan a működés nálunk is két alappilléren nyugszik. Először is: az előállított termék teljes mértékben fölösleges. Az általa megoldandó problémákat más módszerekkel gyorsabban és olcsóbban lehetne kezelni. Másodszor: tényleges munkavégzés nem folyik. A termék egy olyan absztrakt folyamat során változik, módosul az örökkévalóságig, ahol a problémamegoldás kizárólagos célja újabb problémák generálása. Az általunk alkalmazott fejlesztési és munkamenedzsment metodológiák csupán ennek a százalmas valóságnak az elfedésére lettek kitalálva.

Rabság. Az eddig elmondottak alapján talán sejthető, hogy mit jelent számomra ez a fogalom, és hogy miért vágyom valamire, amit jobb híján szabadságnak lehetne nevezni. Hogy teljesen érthetővé tegyem, elmesélem egy napomat.

Lakásom a tizenkettedik kerület legfelső részén található, és a társadalomtól való minél erősebb elszigeteltség megteremtése érdekében tágas, kényelmes és eldugott. Egy kiterjedt és gyönyörű erdős rész veszi körül. A jogos gyűlölet mérséklése érdekében ezen a ponton meg kell említenem: bár elég jól keresek, a ház igencsak borsos árát pár éve meghalt szüleim örökségének köszönhetem.

Túlárazott és roppant egészséges összetevőkből álló reggelim elfogyasztása után tehát lemegyek a garázsba, és beszállok a kocsimba. Édeskés szaga, arányos formája, meggyőző gyorsulása kedvemre van. Legurulok a hegyről, és bár valósággal alámerülök a mocsokba, autóm kényelmes belsejének bizalmas magánya megóv mindattól az elviselhetetlen hatástól, mely ennek a gyűlöletes városnak sajátja. Amikor beérek az irodába, leparkolok az irodaház alatt húzódó mélygarázsban, fölmegek a lifttel, majd átsétálok a konyhán, ahol a reggeli kávéjukat fogyasztó asszisztens és kontrollings csajok vihognak. Túlsminkelt arcukon félresiklott életük hisztérikus ráncai húzódnak. Valamiért a többségük kedvel – márkás ruháim jelenthetik az okot –, ezért az emberi interakciók optimális szinten tartása és a részben belső pletykák által meghatározott társadalmi beárazottságom fenntartása érdekében szigorúan két percet smúzolok velük. Amikor beérek a szobába, köszönök a többieknek, és innentől kezdve köd ereszkedik a szemem elé. Igen, köd, valóságos köd. Ez a bizonyos köd aztán egész nap rajtam marad. Mintha vattával tömték volna be fületem. Táblázatok, meetingek, telefonos egyeztetés, munkaebéd jön számolatlanul, de mindez csak tompítva ér el hozzám. Kora este lemegyek a lifttel, és otthon beparkolok a garázsba. Ekkor térek magamhoz. A két parkolás közti időt ez a tejfölszerű köd borítja be.

Az ágyban fekszem, és az eső csendes sustorgását hallgatom, hajnal van. Végtelen ideig tudnám hallgatni, de tudom, nincs már sok időm. Néhány óra talán még. Vagy csak pár perc. Már jönnek is. Érzem.

Az esőről most az erdő jut eszembe. Az én erdőm. Persze ténylegesen sajnos nem az enyém, de az évek alatt valósággal hozzám nőtt. A környék és talán a város utolsó érintetlen területe ez. Ösvényein sétálgatva sokkal hangosabb az eső zaja, mint amit most oly élvezettel hallgatok, de az erdő sűrű lombkoronája sokáig megóvja az embert. Tudom ezt jól, hiszen ezt az erdőt, melyet olyannyira szeretek, és amit soha többé nem fogok látni már, az évek alatt keresztül-kasul bejártam. Ismerem hát ösvényeit is, szeszélyes szellőcskéit, megannyi illatot és titkos zaját. Egy-egy leesett gally, magányos állat lábnyoma és a lombok között átszűrődő kis napfoltok ismeretlen nyelven beszélnek ugyan az idegen betolakodóhoz, de nem hozzám! Ha benne járok, úgy érzem, ősi otthonomba érkeztem.

Aztán úgy fél éve tudtam meg, hogy az erdő úgynevezett területrendezés előtt áll. Jól tudom, mit

jelent ez. A látványterveken kavicsos ösvények, modern lámpák, büféépületek és néhány meghagyott fa volt látható. Persze alattomosan csak néhány kőszem emberalakot rajzoltak rá, de szemeim előtt máris megjelent az elkerülhetetlen jövő: mindent elárasztó, futókból, biciklisekből, kutyasétáltatókból és szerelmespárokból álló csordák fogják benépesíteni az egykor békés erdő hűlt helyét. Bár bukásom méltóságosan hatalmas épületének tervezése ekkor, fél éve már előrehaladott állapotban volt, ez a fejlemény csak tovább erősítette meggyőződésemet, hogy nincs miért itt maradnom.

És végül még valami. Úgy gondolom, hogy az összes lényeges dolgot, így a bukást is, a nők hozzák az ember életébe. Nem volt ez másképp az én esetemben sem. Ezen a ponton le kell szögezni: nem tartom magam valamiféle nőgyűlölő szörnyetegnek. Éppen ellenkezőleg: számomra minden szépet és jót, valamint azt a keveset, aminek az életben értelme van, a nők testesítik meg. Lényük az isteni kegyelem bizonyítéka: a buta és barbár férfiak ellensúlyozása. Csakhogy mivel az emberekkel történő bármilyen fizikai kapcsolat a legmélyebb rettegéssel tölt el, talán megbocsátható, hogy szexuális életem mégis elszórt, rövid ideig tartó kalandokból áll. A partnerek a problémamentesség és diszkréció érdekében szinte mindig külföldiek, a maximális hatékonyság, élvezet és persze a hiúság jegyében pedig kivétel nélkül szép lányok. Egy hátizsákos turisták számára létrehozott szálláskereső közösségi oldalon keresztül szerzem be őket. A szolgáltatást természetesen nem erre találták ki, de az évek alatt szép lassan ez lett a sorsa. Jómagam már ritkán utazom, akkor is csak üzleti ügyben, így elsősorban a szolgáltatás ügynevezett fogadói oldalát veszem igénybe. Az így létrejött néhány napos, futó kapcsolatok tehát kivétel nélkül rövid, felületes és praktikus szenvedélymentes kalandokat jelentenek, és mindig kiszámítható eredménnyel zárulnak: közönyös búcsú a ház előtt. Hetek, hónapok telnek el két alkalom között.

Zsófi döbrentett rá, milyen céltalan és abszurd mindez. Nem egy mondata, nem hallgatása vagy érintése tette. Egyszerűen csak lényének jelenléte. De persze Zsófi sem volt elég. Vagy csak túl későn jött. Egyszer csak elegendő lett. Ekkor már csak egy szikra kellett. Már nem is emlékszem, mi volt a tényleges kiváltó ok. Talán egyik nap, ahogy beértem, nem működött a kávégép, vagy a kiélt arcú asszisztensnő mosolya volt hamisabb a megszokottnál. De az is lehet, hogy csak egy kirívóan unalmas és fölösleges meeting volt az, talán egy pillantás a délutáni irodára, erre a padlószőnyeggel burkolt, monitorokkal és szárazságtűrő növényekkel telezsúfolt szobára, amit munkahelyemnek vagyok kénytelen nevezni. Az emberek arca a kis parkban az épületek között. Tulajdonképpen nem is lényeges, mi volt az. Egyszer csak tudtam, ki kell szabadulnom ebből. Erről szól ez a történet.